

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina

CANTON SARAJEVO
Government

Broj: 02-04-24803-10/23
Sarajevo, 01.06.2023. godine

Na osnovu člana 26. i 28 stav (4) Zakona o Vladi Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj: 36/14 - Novi prečišćeni tekst i 37/14 Ispravka), člana 7. Zakona o dopunskim pravima boraca-branitelja Bosne i Hercegovine („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 45/12 - Prečišćenitekst i 26/14), člana 33. Zakona o zdravstvenom osiguranju („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 30/97, 7/02, 70/08, 48/11) i Odluke o proširenom obimu prava za korištenje medicinskih sredstava za ratne vojne invalide sa područja Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj: 13/04, 11/06, 16/11 i 38/18)Vlada Kantona Sarajevo, na **11. sjednici održanoj 01.06.2023. godine**, donijela je

ZAKLJUČAK

1. Prihvata se Izvještaj o implementaciji Odluke o proširenom obimu prava za korištenje medicinskih sredstava i lijekova za RVI sa područja Kantona Sarajevo za 2022. godinu.
2. Izvještaj iz tačke 1. ovog Zaključka dostavlja se Skupštini Kantona Sarajevo, na nadležno odlučivanje.

P R E M I J E R

Nihad Uk

Dostaviti:

1. Predsjedavajući Skupštine Kantona Sarajevo,
2. Skupština Kantona Sarajevo,
3. Zamjenici predsjedavajućeg Skupštine Kantona Sarajevo (3x),
4. Premijer Kantona Sarajevo,
5. Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo,
6. Evidencija,
7. A r h i v a.

Prijedlog

Na osnovu člana 13. tačka b. i člana 18. tačka b. Ustava Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", br. 1/96, 2/96, 3/96, 16/97, 14/00, 4/01, 28/04, 6/13 i 31/17), saglasno članu 13. tačka 12. Zakona o zdravstvenoj zaštiti ("Službene novine Federacije BiH", br. 46/10 i 75/13) te na osnovu člana 120. Poslovnika Skupštine Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, br: 41/12 – Drugi novi prečišćeni tekst, 15/13, 47/13, 47/15, 48/16, 9/20 i i Odluke o dopuni Poslovnika Skupštine Kantona Sarajevo usvojene na 7. Hitnoj sjednici Skupštine Kantona Sarajevo održanoj 10.4.2020.godine).Skupština Kantona Sarajevo, na sjednici održanoj dana _____ godine , povodom razmatranja Izvještaj o implementaciji Odluke o proširenom obimu prava za korištenje medicinskih sredstava i lijekova za RVI sa područja Kantona Sarajevo za 2022. godinu, donijela je sljedeći

ZAKLJUČAK

Usvaja se Izvještaj o implementaciji Odluke o proširenom obimu prava za korištenje medicinskih sredstava i lijekova za RVI sa područja Kantona Sarajevo za 2022 godinu

Predsjedavajući

Skupštine Kantona Sarajevo

Broj:

Sarajevo, _____ 2023.godine

Elvedin Okerić

O B R A Z L O Ź E N J E

I P R A V N I O S N O V

Pravni osnov za donošenje ovog zaključka sadržan je u članu 13. tačka b. i člana 18. tačka b. Ustava Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, br. 1/96, 2/96, 3/96, 16/97, 28/04, 31/04, 6/13 i 31/17), članu 33. Zakona o zdravstvenom osiguranju („Službene novine Federacije BiH“, br. 30/97, 7/02, 70/08 i 48/11), članu 7. Zakona o dopunskim pravima boraca/branitelja Bosne i Hercegovine („Službene novine Kantona Sarajevo“, br: 45/12-Preč.tekst i 26/14), Odluci o proširenom obimu prava za korištenje medicinskih sredstava za RVI sa područja Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, br: 13/04, 11/06, 16/11 i 38/18) i članu 120. Poslovnika Skupštine Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, br: 41/12 – Drugi novi prečišćeni tekst, 15/13, 47/13, 47/15 i 48/16)

II R A Z L O Ž I Z A D O N O Š E N J E

Članom 7. Zakona o dopunskim pravima boraca-branitelja Bosne i Hercegovine («Službene novine Kantona Sarajevo», br: 45/12- Preč.tekst i 26/ 14), a u vezi sa članom 33. Zakona o zdravstvenom osiguranju («Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine», br: 30/97, 7/02, 70/08, 48/11), utvrđeno je pravo osiguranih lica na korištenje ortopedskih i drugih pomagala, stomatološko-protetsku pomoći i pravo na korištenje lijekova, kroz Odluku o proširenom obimu prava za korištenje medicinskih sredstava za ratne vojne invalide sa područja Kantona Sarajevo («Službene novine Kantona Sarajevo» br: 13/04, 11/06, 16/11 i 38/18).

S tim u vezi u Kantonu Sarajevo kontinuirano se prati ostvarivanje prava ratnih vojnih invalida na medicinska sredstva: kao i lijekove.

IZVJEŠTAJ

o implementaciji Odluke o proširenom obimu prava za korištenje medicinskih sredstava i lijekova za RVI sa područja Kantona Sarajevo u 2022. godini

I UVOD

Obim prava ratnih vojnih invalida sa područja Kantona Sarajevo na medicinska sredstva i lijekove je utvrđen članom 8. Odluke o proširenom obimu prava za korištenje medicinskih sredstava za ratne vojne invalide sa područja Kantona Sarajevo (»Službene novine Kantona Sarajevo«, br: 13/04, 11/06, 16/11 i 38/18), kojim je utvrđena lista medicinskih sredstava i lijekova: medicinske indikacije, nadležnost ljekara za propisivanje medicinskih sredstava, količine, rokovi korištenja i učešće Ministarstva zdravstva Kantona Sarajevo.

Ratni vojni invalidi sa područja Kantona Sarajevo pomenutom Odlukom ostvaruju pravo na specifične lijekove i oslobađanje participacije za lijekove sa Liste lijekova koji se propisuju i izdaju na teret sredstava Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo.

U skladu sa pomenutom Odlukom, u cilju ostvarivanja zdravstvene zaštite ratnih vojnih invalida, vrši se ovjera recepata za lijekove, ortopedska medicinska sredstva, medicinsko sanitetske sprave i materijale, prema medicinskim indikacijama, a po preporuci ljekara specijaliste.

Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo kontinuirano dobiva i rješava pojedinačne zahtjeve ratnih vojnih invalida, kao i zahtjeve upućene od strane Udruženja ratnih vojnih invalida/ratni vojni invalidi paraplegičari Kantona Sarajevo radi zadovoljavanja njihovih potreba.

Na području Kantona Sarajevo prema podacima Ministarstva za boračka pitanja Kantona Sarajevo ima oko 9000 ratnih vojnih invalida od toga oko 1000 amputiraca, 60 ratna vojna invalida – paraplegičara, od kojih je 55 u Udruženju RVI paraplegija. Nažalost, povećan je letalitet ovih grupa, što smo istakli i u izvještaju za 2021. godinu.

Rad sa strankama obavlja se kontinuirano kroz ovjeru recepata, prijem i obradu zahtjeva za ortopedska medicinska sredstva, zahtjeva za jednomjesečne i tromjesečne potrebe medicinsko – sanitetskog materijala, vođenje evidencije i baze podataka, kontrolu i provjeru ovjerenih recepata i obrazaca te fakturisanje naloga pristiglih na naplatu.

Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo radi na implementaciji Odluke o proširenom obimu prava za korištenje medicinskih sredstava za ratne vojne invalide sa područja Kantona Sarajevo sa ciljem efikasnog i kontinuiranog obezbjeđenja prava.

II - IMPLEMENTACIJA ODLUKE

Odluka o proširenom obimu prava za korištenje medicinskih sredstava za ratne vojne invalide sa područja Kantona Sarajevo se počela primjenjivati odmah po usvajanju (»Službene novine Kantona Sarajevo«, br: 13/04, 11/06, 16/11 i 38/18), te od strane Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo usvajanjem Uredbe o obimu, uslovima i načinu ostvarivanja prava osiguranih lica Kantona Sarajevo na medicinska sredstva (»Službene novine Kantona Sarajevo«, br: 22/20, 30/21,42/22).

Potrebe ratnih vojnih invalida realizuju se putem posebnog obrasca za te namjene, obrazac RVIO-04, na kojima ljekar specijalista, prema medicinskim indikacijama, a u skladu sa potrebama RVI, preporučuje medicinsko sredstvo ili medicinsko – sanitetska sredstva.

Pomenutom Odlukom ratni vojni invalidi sa područja Kantona Sarajevo imaju prava na :

1. Medicinska sredstva,
2. Specifične lijekove,
3. Medicinsko – sanitetska sredstva.

1. Medicinska sredstva

Po osnovu proširenog obima prava nabavka medicinskih sredstva za ratne vojne invalide obezbjeđuje se putem Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo i Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo, te su to slijedeća medicinska sredstva:

- Proteze za gornje ekstremitete (šaka, podlaktatna proteza elektronska i radna, egzartikulacija lakta, nadlaktatna, egzartikulacija ramenog zgloba),
- Proteze za donje ekstremitete (djelimična amputacija stopala, proteza stopala za umjerenu i visoku aktivnost sa karbonskim stopalom, podkoljena proteza, egzartikulacija koljenog zgloba i, nadkoljena proteza sa pneumatskim koljenom, i egzartikulacija zgloba kuka, ortopedske cipele uz protezu),
- Endoproteze (endoproteza za kuk, za koljeno, rame, lakat),
- Aparati za gornje ekstremitete (ortoza za šaku sa mehaničkom funkcijom, radijalis aparat od plastične mase i dvodjelna ortoza za ruku sa mehanizmom fleksije i ekstenzije),
- Pomagala (navlake za bataljak, silikonske čarape, podlaktatne i podpazušne štake, hodalice).
- Invalidska kolica na mehanički pogon, te elektromotorna kolica, kao i pripadajući rezervni dijelovi (gume vanjske i unutrašnje, akumulator, kočnice i felge),
- Antidekubitalni zračni gumeni jastuk i antidekubitalni zračni gumeni madrac,
- Sanitarna sredstva (kolica za kupanje, kran za kupanje, lift za kupanje),

Svi zahtjevi se nastoje protokolisati, obraditi i izdati odmah. Vanredne procedure su rijetke i to u slučajevima kada se traži vanredno odobrenje ili se uvodi novi Korisnik u pravo zbog komplikacija osnovne povrede ili tjelesnog invaliditeta, te u takvim situacijama procedura traje više dana, radi evaluacije dokumentacije i sinhronizacije sa ZZO KS.

Tokom 2022. godine ukupno je obrađeno 4.826 zahtjeva, što je 2,61 % manje zahtjeva nego prethodne 2021 godine.

Tabela broj 1: Pregled po godinama

Redni broj	ORTOPEDSKA, MEDICINSKA SREDSTVA I MEDICINSKO - SANITETSKI MATERIJAL	BROJ ODOBRENIH ZAHTJEVA 2020	BROJ ODOBRENIH ZAHTJEVA 2021	BROJ ODOBRENIH ZAHTJEVA 2022
1	Ortopedska sredstva, medicinska sredstva	4160	4707	4590
2	Broj zahtjeva Tromjesečne potrebe za RVI paraplegičare	252	248	236
	UKUPNO	4.412	4.955	4.826

Zbog promjene u načinu vođenja baze podataka i uvođenja novog sistema evidencije, a koju je sačinio Zavod za informatiku Kantona Sarajevo, sistem prati broj odobrenih medicinskih sredstava, broj aktivnih korisnika, različita pomagala te pruža mnogostruke informacije. Daljom nadogradnjom i unaprijeđenjem elektronske evidencije, sistem može pružiti bolju efikasnost putem e- evidencije i veću funkcionalnost u pravcu harmonizacije podataka, kontrole sredstava i povećanja kvaliteta po korisniku

Jasne pokazatelje kroz zadnje tri godine možemo pratiti i vidimo u tabeli 2 i 3, analiza po odobrenim stavkama- što je rezultat izmjena i dopuna Odluke, kojom su proširena prava ratnih vojnih invalida i paraplegičara i ostvarivanja prava svakog mjeseca u odnosu na dosadašnjih 6 ili 12 mjeseci (tabela 3).

Tabela broj 2: Tabelarni prikaz prema vrsti ovjerenih/izdatih ortopedskih medicinskih sredstava

Br.	VRSTA ORTOPEDSKOG MEDICINSKOG SREDSTVA (struktura ovjerenih med. sred. i pomagala kroz godine 2020-2021-2022)	BROJ OVJERENIH	BROJ OVJERENIH	BROJ OVJERENIH
		2020	2021	2022
1	Naočale (okviri i stakla)	536	676	707
2	Ortopedske cipele uz protezu/ortozu	665	675	648
3	Navlake za bataljak	1342	1640	1646
4	Podkoljena proteza	75	85	94
5	Nadkoljena proteza i egzartikulacija koljenog zgloba	26	41	32
6	Proteza stopala	5	6	6
7	Silikonski/gel lajner	466	462	414
	Slušni aparat	25	52	51
9	Štake	98	99	136
10	Očna proteza (staklena i akrilatna)	3	5	5
11	Nadlaktatna proteza, podlaktatna proteza, proteza šake	7	4	1
12	Invalidska kolica na mehanički pogon visokofunkcionalna	11	16	11
13.	Mioelektronska proteza podlaktatna	2	0	4
14.	Hessing aparat	1	1	2
15.	Proteza stopala napredna	9	14	13
16.	Električna kolica	1	0	0
17.	Proteza stopala djelimična	7	14	4
18	Egzartikulacija kuka i egzartikulacija koljenog zgloba	1	0	4
19.	Ortoze za šaku, peronealni aparat i ort.cipele uz ortozu	28	39	59
20	Kran za kupanje	0	4	0
21	AD jastuk i madrac	73	24	12
22	Kolica za kupanje	9	12	5
23	Mider	3	7	1
24	Silikonske čarape	8	6	4

Tabela 2. pokazuje strukturu i dinamiku ovjere u zadnje tri godine, medicinskih sredstava koja se obezbjeđuju kategoriji RVI/RVI paraplegičarima, koja su inovirana i uvećana, a kvalitet je morao biti ispoštovan u skladu sa Odlukom. Uvidom u konačne brojeve dolazi se do podatka da se od ukupno ovjerenih sredstava usmjeravalo za ovjeravanje stavke naočale u finansijskom iznosu od 124.078,50 KM za 707 RVI korisnika različitih grupa invalidnosti, te ostatak iznosa od ukupno ovjerenih sredstava ide za najteže kategorije invalida, realizaciju medicinskih sredstava za najteže kategorije RVI/RVI paraplegija, 100% I i II grupa, te grupe od 60% - 90% invaliditeta.

Usporedbe radi, zadnje dvije godine pokazuju na neznatno smanjenje od 0,27 % ovjerenih zahtjeva, što je pregledno i po broju istih u zadnje dvije godine, po mjesecima i strukturi ovjerenih medicinskih sredstava. (tabela 2. i 3.).

Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo je uspjelo bez zastoja obezbjeđiti sve potrebe RVI korisnika tokom zadnje tri godine 2020/2022 bez obzira na vanredne epidemioloske uslove, te je isto vidljivo u tabeli broj. 2. i 3. kroz dinamiku zaprimljenih, realiziranih zahtjeva ili ovjerenih/izdatih medicinskih sredstava i pomagala..

Poređenje strukture odobrenih medicinskih sredstava, potvrđuje zacrtani cilj u vidu dobre realizacije proširenja obima prava kroz implementaciju donesene Odluke o proširenom obimu prava na medicinska sredstva i ortopedska pomagala

Tabela broj 3: Prikaz broja pojedinačnih odobrenih zahtjeva za pomagala po mjesecima

Mjesec	Broj zahtjeva 2020	Broj zahtjeva 2021	Broj zahtjeva 2022
Januar	406	405	444
Februar	387	357	266
Mart	237	323	500
April	265	287	388
Maj	459	330	357
Juni	364	583	393
Juli	441	396	400
Avgust	299	382	351
Septembar	221	451	398
Oktobar	378	361	419
Novembar	363	384	347
Decembar	340	446	327
Ukupno zahtjeva	4160	4707	4590
Najveći mjesečni broj zahtjeva u godini	Maj 449	Juni 583	Mart 500
Najmanji mjesečni broj zahtjeva u godini	Septembar 221	April 287	Februar 266

Tokom 2022.godine, mjesečno se obradilo i odobrilo u prosjeku 353 zahtjeva bez uključivanja kvartalnih potreba za kategoriju ratnih vojnih invalida paraplegija i bez jednomjesečnih ovjera potreba za ratne vojne invalide 100% I i II grupe, što znatno uvećava broj obrađenih zahtjeva ako ih posmatramo na mjesečnom nivou, te iznosi u prosjeku 419

mjesečnih zahtjeva ili total od 5.030 obrađenih zahtjeva u 2022. godini za sve ratne vojne invalide sa područja Kantona Sarajevo. (uključivši sve zaprimljene zahtjeve)

Ukupan broj aktivnih korisnika u 2022. godini je 1151 ratnih vojnih invalida, što je neznatno povećanje u odnosu na 2021. godinu kada je aktivno bilo 1148 korisnika, sa napomenom da u prosjeku jedan Korisnik koristi više od 3 medicinskih sredstava u toku jedne kalendarske godine.

Ovaj broj ne uključuje mjesečne ovjere jednomjesečnih potreba za medicinskim sredstvima, te ovjere za grupu RVI paraplegija i mjesečne ovjere recepata za lijekove što je dodatnih 440 zahtjeva najteže grupe 100 %, I grupa. Ova populacija koristi u kontinuitetu tokom cijele godine više od 7 vrsta medicinskih sredstava po zahtjevu sa različitim specifikacijama, a iste se odvojeno evidentiraju. (tabela 4)

Važna napomena je da se povećava broj i vrsta potreba za medicinskim sredstvima jer ratni vojni invalidi sa prirodnim procesom starenja te komorbiditeta u skladu sa godinama i ratnim povredama nažalost javljaju se sve češće sa značajnim pogoršanjima u potrebi za novom vrstom medicinskih sredstva. Potrebno je uraditi evaluaciju i bolju procjenu narednog perioda, koju će u zaključnim razmatranjima kao prijedlog centraliziranja i e- rvi sistema kao integracije omogućiti bolju procjenu, te u konačnici bolju zdravstvenu skrb za sve ratne vojne invalide.

2. Medicinsko sanitetska sredstva i materijali

Ratni vojni invalidi – paraplegičari i u toku 2022.godine ostvarili su pravo na medicinsko – sanitetska sredstva i materijale u skladu Odluci o proširenom obimu prava za korištenje medicinskih sredstava za ratne vojne invalide sa područja Kantona Sarajevo (»Službene novine Kantona Sarajevo«, br: 13/04, 11/06, 16/11 i 38/18)

- Pelene,
- Stalni Foley kateter,
- Jednokratni kateter,
- Kese za urin sa ispustom,
- Urin vrećice uz nogu,
- Urinar sa trakom ili samoljepljivi,
- Gel ze kateteriziranje,
- Nesterilne rukavice,
- Sterilne gaze,
- Zavoji,
- Flasteri,
- Sredstva za dezinfekciju,
- Podloge za bolesnike.

Sredstva za obezbjeđenje medicinsko – sanitetskog materijala za ratne vojne invalide – paraplegičare, obezbjeđuju se u Zavodu zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo na iznos koji je utvrđen Uredbom o obimu, uslovima i načinu ostvarivanja prava osiguranih lica Kantona Sarajevo na medicinska sredstva (”Službene novine Kantona Sarajevo”, br: 22/20, 30/21, 42/22), a kroz prošireni obim prava za ratne vojne invalide, dodatni iznos ovjerava Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo.

Zadnjom izmjenom Uredbe o obimu, uslovima i načinu ostvarivanja prava osiguranih lica Kantona Sarajevo na medicinska sredstva, 28.10.2022 uvećao se udio participacije sredstava Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo na različitim stavkama kao što su : pelene, slušni aparat, invalidska kolica, natkoljena proteza, potkoljena proteza , gel lajneri, navlake za bataljak, te ostali medicinsko sanitetski materijali. („Službene novine Kantona Sarajevo”, br: 42/22)

U toku 2022. godine ukupno je zaprimljeno i realizovano 440 zahtjeva za izdavanje medicinsko – sanitetskih sprava i materijala za ratne vojne invalide i ratne vojne invalide – paraplegičare sa područja Kantona Sarajevo.

U cilju skraćanja procedure, obezbjeđenje i ovjere potreba za ratne vojne invalide – paraplegičare vrši se u vidu tromjesečnih potreba, dok je 17 ratnih vojnih invalida u 2022. godini prema medicinskim indikacijama, a nakon pregleda ljekara specijaliste, vršilo nabavku medicinsko – sanitetskog materijala jedanput mjesečno ili putem ovjeravanja uvećanih dvomjesečnih ili tromjesečnih potreba.

Ovdje je važno naglasiti da je Ministar zdravstva Kantona Sarajevo prof dr Haris Vranić u saradnji sa nadležnim sektorom odobrio dvo/tromjesečno ovjeravanje preporučenih, povećanih i propisanih količina za ratne vojne invalide, koji imaju kontinuiranu potrebu za medicinskim sredstvima uz predočenje adekvatne medicinske dokumentacije kako skratili proceduru te smanjili izlaganje riziku tokom epidemije za naše ratne vojne invalide.

Tabela broj4: Tabelarni prikazbroja zahtjeva za med-sanitetski materijal

R. b.	MEDICINSKA POMAGALA I MEDICINSKO - SANITETSKI MATERIJAL	BROJ ODOBRENIH ZAHTJEVA 2020	BROJ ODOBRENIH ZAHTJEVA 2021	BROJ ODOBRENIH ZAHTJEVA 2022
1	Tromjesečne potrebe za RVI - paraplegičare	252	248	236
2	Jednomjesečne potrebe za RVI	204	216	204
	UKUPNO :	456	454	440

3. Lijekovi

Članom 6. Odluke o proširenom obimu prava za korištenje medicinskih sredstava za ratne vojne invalide sa područja Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“ br: 13/ 04, 11/06, 16/11 i 38/18), ratni vojni invalidi su oslobođeni participacije za lijekove koji su utvrđeni B Listom lijekova Kantona Sarajevo.

Putem proširenog obima prava definisanog u Odluci primjenom tzv. crvenog RVI recepta ova specifična skupina oslobođena je plaćanja bilo kakve participacije odnosno ličnog učešća u cijeni lijeka, a razliku cijene do punog iznosa (iznos do 75%, 50% i 25%) snosi Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo. Razlika do punog iznosa cijene fakturisana je Ministarstvu zdravstva Kantona Sarajevo od strane Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo kroz tromjesečne uplate, u četiri navrata u kalendarskoj 2022. godini što je u skladu sa Sporazumom o

plaćanju između Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo i Ministarstva zdravstva Kantona Sarajevo.

Pored navedenog, za kategoriju RVI paraplegičara Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo vrši ovjeru recepata za specifične lijekove utvrđene članom 8. Odluke, prema medicinskim indikacijama a po preporuci ljekara specijaliste i to:

- Baksofen tbl. (Lioresal), miorelaksans- za spazam mišića,
- Oxybutinin chloride tbl.(Ditropan) za urinarnu inkontinenciju i česti nagon za mokrenjem,
- Sildenafil tbl (Viagra, Dinamico, Revatio), tadalafil tbl.(Visarsin i Cialiv), kao i verdanafil tbl.(Levitra), kod erektilne disfunkcije,
- Antibiotici prema antibiogramu, bez obzira o kojem se antibiotiku radi,
- Liofilizirani lizat bakterije Escherichiae coli za liječenje i prevenciju ponavljajućih urinarnih infekcija

4. Pregled troškova

Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo za implementaciju Odluke o proširenom obimu prava za korištenje medicinskih sredstava za ratne vojne invalide sa područja Kantona Sarajevo u 2022. godini utrošilo 3.379.076,74 KM što je za 0,33 % uvećanje u odnosu na 2021. godinu kada je za iste namjene utrošeno 3.367.927,31 KM, dok je totalni iznos potrošenih sredstava u 2022. godini (uključujući sve stavke, tabela 5) 3.673.248,47 KM što je za 1,66% manje u odnosu na total potrošenih sredstava u 2021. godini koji je iznosio 3.735.197,36 KM. Nažalost, u toku 2022 godine zamjećen je i letalitet ove grupe, te veći broj novih amputacija i reamputacija kao posljedica ratnog ranjavanja i komorbiditeta, te komorbiditet udružen sa post Covid posljedicama i ratnim povredama je novi uslovno rečeno sindrom, što iziskuje dodatnu i expertnu obradu i evaluaciju, ali zasigurno dodatno ugrožava opšte zdravlje vulnerabilne grupacije ratnih vojnih invalida.

Tabela broj 5: Tabela prikaz budžetom planiranih sredstava za ortopedska pomagala, medicinsko - sanitetski materijal i lijekove:

Red. br.	MEDICINSKA SREDSTVA I LIJEKOVI	IZNOS	IZNOS	IZNOS
		2020	2021	2022
1	Medicinska sredstva i medicinsko - sanitetski materijal	3.202.774,84	3.367.927,31	3.379.076,74
2	Lijekovi - MZ prema ZZO KS - Participacija	342.732,33	343.251,69	274.775,47
3	Lijekovi - MZ prema apotekama (lijekovi ovjereni u MZ)	30.555,04	24.018,36	19.396,26
	UKUPNO KM:	3.577.297,38	3.735.197,36	3.673.248,47

Tabela broj 6: Tabelarni prikaz obaveza koje je Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo izmirilo prema Zavodu zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo na ime participacije za lijekove

Br.	LIJEKOVI	IZNOS 2020	IZNOS 2021	IZNOS 2022
1	Participacija MZ prema ZZO KS za lijekove za period Januar –Mart 2020/21/22	87.909,73	95.942,92	72.260,34
2	Participacija MZ prema ZZO KS za lijekove za period April – Juni 2020/21/22	85.015,46	97.344,14	66.663,88
3	Participacija MZ prema ZZO KS za lijekove za period Juli –Septembar 2020/21/22	80.979,94	77.855,73	66.908,43
4	Participacija MZ prema ZZO KS za lijekove za period Septembar-Decembar 2020/21/22	88.827,20	72.108,90	68.942,82
	UKUPNO KM	342.732,33	343.251,69	274.775,47

Finansijske obaveze proistekle iz Sporazuma, vezano za član 6. pomenute Odluke tj. participacije za lijekove sa Liste lijekova za 2022..godinu iznosila je 274.775,47 KM., što je za 19,95% manje u odnosu na 2021.godinu kada je utrošeno 343.251,69 KM.

U skladu sa potpisanim ugovorima po Javnom pozivu, Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo u 2022. godini ostvarilo je sa pravnim subjektima ugovornu saradnju u skladu sa registrovanom djelatnosti od proizvođača do specijaliziranih prodavnica za promet ortopedskim i medicinskim sredstvima, optičarske prodavnice i specijalizirane prodavnice slušnih aparata. Takav Javni poziv za popisivanje ugovora je shodno najavljenom, ponovljen i za 2023 godinu. Ukupni iznos potrošenih sredstava po ugovorenim obavezama po osnovu Javnog poziva iznosi 3.379.076,74 KM , dok poređenja radi od ukupnog godišnjeg totala ovjerenih iznosa naočala i slušnih aparata ovjereno je 3,8% za potrebe 758 ratnih vojnih invalida raznih kategorija.

Važno istaknuti da je 96,20 % novčanih sredstava ovjereno za potrebe najtežih kategorija ratnih vojnih invalida (proteze, invalidska kolica, medicinsko – sanitetski materijal). Struktura potrošnje 2022. za ratne vojne invalide sa područja Kantona Sarajevo : 23.27% sredstava za kategorije paraplegija i kategorije 100% I/II grupe, dok se za tzv. „tešku ortopediju“ kategorije teških invalida (amputacije, dvostruke amputacije i dr.) gdje imamo različite procenete invalidnosti nalazi 72.93% od ukupno ovjerenih sredstava ili potrošnje od totalnog iznosa za 2022. godinu.

Svi strukturalni navedeni procenti i totali su izraženi po osnovu ovjerenih sredstava te bez uključenja potrošnje sredstava na lijekove i participaciju za lijekove, što smo prvo i izdvojeno usporedili .Taj dio potrošnje za lijekove pokriva sve kategorije ratnih vojnih invalida, kako kroz direktnu ovjeru putem Ministarstva tako i putem refundacije participacije. Izražena je isključivo procentualna struktura direktno ovjerenih medicinskih sredstava, utrošenih putem Ministarstva zdravstva Kantona Sarajevo.

III - AKTIVNOSTI PODUZETE NA UNAPREĐENJU ZDRAVSTVENE ZAŠTITE RATNIH VOJNIH INVALIDA U TOKU 2022.GODINE

Na planu unapređenja zdravstvene zaštite ratnih vojnih invalida u 2022.godini provedene su sljedeće aktivnosti:

- Sve aktivnosti iz 2021. godine su bez zastoja nastavljene u 2022. godini.

- Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo je uvelo i obrazac o isporuci medicinskog sredstva koji se prilikom fakturisanja mora dostaviti od strane ortopedskih kuća i specijalizovanih trgovina na malo medicinskim sredstvima, te su stvoreni preduslovi za kontrolu kvaliteta isporučenih medicinskih sredstava, sve u cilju unapređenja zdravlja ove specifične grupe i zadovoljavanja potpunih potreba.

- U skladu sa usvojenim Pravilnikom o kontroli propisivanja, izrade, isporuke, preuzimanja i korištenja medicinskih sredstava ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 53/18) kojim je regulisano i formiranje Komisija za navedenu kontrolu, u julu 2021 koja je nastavila svoj rad tokom 2022. godine, Komisija nadgleda implementaciju nadležnih propisa i predmetnog Pravilnika i Odluke sa ciljem nadgledanja preuzimanja i kvaliteta medicinskih sredstava te zadovoljstvom krajnjeg korisnika. Sve uočene nepravilnosti su evidentirane i ispravljane,

- U toku 2022. godine su ratni vojni invalidi realizirali i preuzimali ovjerena / potrebna medicinska sredstva u skladu sa Javnim pozivom iz novembra 2021. godine što je u skladu sa pomenutim Pravilnikom o kontroli propisivanja, izrade, isporuke, preuzimanja i korištenja medicinskih sredstava ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 53/18). Svi zainteresirani pravni subjekti u skladu sa svojom registrovanom djelatnošću su aplicirali, potpisali Ugovore za period jedne godine (2022). Procedura ugovaranja uspješno realizirana potpisivanjem jednogodišnjeg ugovora sa svim ortopedskim kućama koje su ispunile propisane kriterije i shodno svojoj registraciji, te u skladu sa predmetnim propisima koji uređuju ovu oblast, sa ciljem osiguravanja kvaliteta i obezbjeđenja potreba za medicinskim sredstvima svih ratnih vojnih invalida Kantona Sarajevo, te usklađivanja prava, obaveza i odgovornosti svih ugovorenih strana. Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo je uz iznimne napore uspjelo obaviti kompletnu zakonsku proceduru te istovremeno bez zastoja i smetnji obezbjediti sve potrebe ratnih vojnih invalida Kantona Sarajevo. Procedura preuzimanja medicinskih sredstava i ortopedskih pomagala u ugovorenim pravnim subjektima se odvijala bez smetnji, te je preporuka za ugovaranje ovih usluga po Javnom pozivu za naredni period uz prijedloge za izmjene i poboljšanje kroz uvođenje e-rvi sistema kao tzv. tracking od inicijalnog do zadnjeg koraka, a isti prijedlozi su navedeni u zaključnim razmatranjima i prijedlozima aktivnosti.

- Kontinuitet kvaliteta je imperativ integriteta u svim navedenim fazama procesa. Jedan od važnih dijelova je uvođenje i nastavljanje ugovaranja po javnom pozivu, kao strategija kojom se nastavljaju rukovoditi procesi u narednom periodu, što je dodatno obezbjeđenje kontinuiteta, kako kvaliteta procesa tako i obezbjeđenja proizvoda i usluge. Putem ovakvog vida ugovaranja sa pravnim subjektima registrovanim za ovu oblast, te sve u skladu sa predmetnim propisima za ovu oblast, ujedno je i dodatno obezbjeđenje najboljeg kvaliteta proizvoda i usluge putem ovlaštenih pravnih subjekata, te put obezbjeđenja validiranih, provjerenih i certificiranih proizvoda i usluga, posebno pošto se radi o zaštiti vulnerabilne populacije ratnih vojnih invalida. Zaštita zdravlja svih građana je permanentni zadatak Ministarstva zdravstva Kantona Sarajevo na čelu sa Ministrom prof dr Harisom Vranićem, provodeći kroz sve nivoe integritet kvaliteta na najvećem stepenu prioriteta i kontinuiteta, sa posebnom pažnjom za sve osobe sa invaliditetom, te naročito za naše najzaslužnije građane, ratne vojne invalide sa područja Kantona Sarajevo.

IV - ZAKLJUČNA RAZMATRANJA I PRIJEDLOG MJERA I AKTIVNOSTI NA UNAPREĐENJU ZDRAVSTVENE ZAŠTITE RATNIH VOJNIH INVALIDA KANTONA SARAJEVO

Na osnovu Odluke o proširenom obimu prava za korištenje medicinskih sredstava za ratne vojne invalide sa područja Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo" br: 13/04, 11/06, 16/11 i 38/18) ratni vojni invalidi i paraplegičari u Ministarstvu zdravstva Kantona Sarajevo svakodnevno ostvaruju svoja prava na medicinska sredstva i lijekove. Ovjera se vrši na osnovu nalaza nadležne zdravstvene ustanove prema medicinskim indikacijama koje se propisuju na posebno utvrđenom obrascu.

Cijeneći posebne potrebe ove specifične skupine, Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo je intenzivno radilo na rješavanju svih pristiglih zahtjeva i obezbjeđenju svih potreba kako bi se unaprijedilo zdravlje ove populacije, prevenirale komplikacije i zaustavilo daljnje napredovanje postojećih bolesti i stanja.

Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo je u potpunosti riješilo sve pristigle zahtjeve ratnih vojnih invalida sa područja Kantona Sarajevo u najkraćem vremenskom intervalu na zadovoljstvo ove specifične grupe.

Kontinuirano raditi na prevenciji, organizaciji i unaprijeđenju usluge za RVI kategorije, te sistemski i koordinirano reagovati u smjeru razvoja programa zdravstvene usluge, obaveznog i organizovanog zdravstvenog nadzora sveukupnog zdravlja za RVI 100% I kategorije i RVI paraplegija, kao i svih kategorija RVI i kompletnu boračku populaciju imajući u vidu životnu dob korisnika, te posljedice komorbiditeta u skladu sa povredama ili oboljevanjem boračke populacije.

Izrada uputstva o skraćenoj proceduri je jedna od prijedloga nastavka aktivnosti za 2023. godinu po uzoru na sprovedenu Vanrednu instrukciju i proceduru za period 2020-2022 god, kada je Ministarstvo zdravstva KS samostalno ili u suradnji sa Zavodom zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo uspjelo zbrinuti sve korisnike sa njihovim potrebama u jeku pandemije COVID 19. Takva mjera je u prvobitnom nastanku epidemiološka, zaštitila je ratne vojne invalide tokom COVID od dodatnog izlaganja riziku infekcije – istovremeno je zaživjela za adekvatno i efikasno zbrinjavanje redovnih potreba svih RVI/RVI paraplegija sukladno postojećim propisima.

Na osnovu svega navedenog može se zaključiti da je zdravstvena zaštita ratnih vojnih invalida sa područja Kantona Sarajevo kvalitetna, te da sa istom dinamikom unaprijeđenja treba nastaviti i u narednom periodu.

Sa ciljem daljeg poboljšanja zdravstvene zaštite ratnih vojnih invalida i ratnih vojnih invalida-paraplegičara, a sve u skladu sa predmetnom regulativom i legislativom uz sve navedeno, Ministarstvo zdravstva KS predlaže da se usvoje slijedeći prijedlozi i nastavi sa slijedećim aktivnostima:

Model integracije e-rvi sistema (elektronski moduli za sve faze cjelovitog e-rvi sistema)

1. Elektronska propisivanje medicinskih sredstava

Kroz informacijski sistem Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo omogućiti elektronsko propisivanje medicinskih sredstava „e-rvi propisivanje“ uz saradnju Ministarstva zdravstva Kantona Sarajevo, članom 8. Odluke o proširenom obimu prava ratnih vojnih invalida na medicinska sredstva, kako bi ratni vojni invalidi i paraplegičari sa područja Kantona Sarajevo brže i efikasnije ostvarili svoja prava na medicinska sredstva.

2. Elektronsko ovjeravanje i izdavanje medicinskih sredstava

Implementirati elektronsko ovjeravanje i izdavanje specifičnih lijekova i svih medicinskih sredstava kroz uvođenje e-rvi sistema pri Zavodu zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo od ovjeravanja do mjesta elektronske potvrde izdavanja ili preuzimanja bilo kojeg potrebnog medicinskog sredstva ili lijekova. Ovim putem bi u potpunosti uvezali sistem, kroz implementaciju cjelovitog e-rvi sistema, te bi značajno unaprijedili i skratili put ratnih vojnih invalida u svakoj fazi, od modula e-rvi propisivanje, preko „e-rvi ovjera“, do zadnjeg koraka (elektronsko skeniranje preuzimanja) kao „e-rvi preuzimanje“ bilo kojeg potrebnog medicinskog sredstva ili lijeka, putem ugovorenih apoteka ili specijalizirane prodavnice registrovane za promet medicinskim sredstvima/ ortopedskim sredstvima ili kod registrovanih proizvođača protetike, a sve u skladu sa potrebama te medicinskim sredstvima utvrđenim članom 8. Odluke o proširenom obimu prava ratnih vojnih invalida na medicinska sredstva.

Osim potpuno jednostavnog puta za ratne vojne invalide, ovakav cjelovit e-rvi sistem bi pružio vrlo efikasan uvid u sistem upravljanja, te automatsku mogućnost razvijanja bolje zdravstvene zaštite za ovu vrlo senzitivnu populaciju.

Centralizacija zdravstvenih usluga za ratne vojne invalide Kantona Sarajevo

Centralizirati i definisati jedinstveno mjesto za medicinske usluge, informacije ili pregled zdravstvenih profesionalaca, medicinskih specijalista za ratne vojne invalide sa područja Kantona Sarajevo, po predmetnoj Odluci o proširenom obimu prava RVI/ RVI paraplegija na medicinska sredstva, kako bi što jednostavnije i efikasnije ostvarili svoja prava te unaprijedili kompletnu zdravstvenu zaštitu i skrb za senzitivnu i zaslužnu kategoriju RVI i RVI paraplegija sa područja Kantona Sarajevo, što je prioritet Ministarstva zdravstva Kantona Sarajevo.

Sve aktivnosti Ministarstva zdravstva Kantona Sarajevo se izvršavaju i planiraju poduzimati prvenstveno u skladu sa zajedničkim dogovorom sa predstavnicima Saveza ratnih vojnih invalida Kantona Sarajevo i Udruženja paraplegija RVI Kantona Sarajevo, te u koordinaciji nadležnog resora i Ministarstva za boračka pitanja Kantona Sarajevo, te u saradnji sa Zavodom zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo, svih zdravstvenih profesionalaca i zdravstvenih ustanova Kantona Sarajevo.

IZVOĐ IZ ZAKONA O BORBINSKIM PRAVIMA BORACA - BRANITELJA BOSNE I HERCEGOVINE

Str. 2 - Strana 46

SLUŽBENE NOVINE
KANTONA SARAJEVO

Utorak, 29. januara 2003.

"Medalja primjernog borca"
kao i borbinske porodice - porodice poginulog borca -
branitelja i porodice umrlog ratnog vojnog invalida nosioca tih
priznanja"

Član 3.

Sa boricima - braniteljima, u smislu ovog zakona, izjednačeni
su u pravima učesnici narodnooslobodilačkog antifašističkog
rata 1941. - 1945. godine, čiji je status utvrđen rješenjem
nadležnog organa.

Član 4.

O postupku za priznavanje statusa lica iz člana 1. ovog
zakona, uzimajući u obzir ratnih vojnih invalida i članova borbinske porodice
i porodice poginulog borca - branitelja i porodice umrlog ratnog
vojnog invalida, posebno uputstvo donosi ministar za boračka
pitanja Kantona (u daljem tekstu: ministar za boračka pitanja).

II - PRAVA

Član 5.

Lica iz člana 1. ovog zakona imaju, prema načinu i obimu
utvrđenim ovim zakonom, sljedeća prava:

1. Zdravstvena zaštita;
2. Banjsko i klimatsko liječenje (medicinska rehabilitacija);
3. Naknada putnih troškova za liječenje u inostranstvu;
4. Prava po osnovu preostale radne sposobnosti;
5. Pristup u zapošljavanju;
6. Novčana pozajmica za otvaranje radnih mjesta;
7. Prvenstvo upisa u obrazovne ustanove i besplatno
školovanje;
8. Stipendiranje;
9. Uklanjanje arhitektonsko-urobanističkih barijera za ulazak i
korištenje stana u invalidskim kolicima;
10. Otkonodanje obaveze plaćanja naknade za pogodnost i
naknade za uređenje građevinskog zemljišta;
11. Oslabodanje obaveze plaćanja naknade za dodijeljeno
građevinsko zemljište;
12. Pravo na uzdržnju stana;
13. Novčana pozajmica i dodjela sredstava za rješavanje
stambenih potreba;
14. Dodjela sredstava za održivi povratak;
15. Pravo na stan u vlasništvu;
16. Besplatna i povlašćena vožnja;
17. Naknada troškova dženaze - sahrane;
18. Podizanje nišana - nadgrobnog spomenika;
19. Posebna prava

1. Zdravstvena zaštita

Član 6.

Lica iz člana 1. ovog zakona, ukoliko ne mogu ostvariti status
poginulog lica po propisima iz oblasti zdravstva, ostvaruju to
pravo po ovom zakonu.

U slučajevima iz prethodnog stava obaveznik uplate
doprinosa za zdravstveno osiguranje je Ministarstvo za boračka
pitanja Kantona (u daljem tekstu: Ministarstvo za boračka
pitanja).

Član 7.

U proširenom obimu prava za ratne vojnne invalide poseban
propis donosi Skupština Kantona Sarajevo do donošenja
federativnog propisa iz ove oblasti.

Propisom iz prethodnog stava naročito se utvrđuju posebni
programi koji obuhvataju finansiranje ortopedskih pomagala i
njihovih opravki u punom iznosu, te obezbjeđenje potrebnih
liječiva i medicinskog materijala za ratne vojnne invalide -
boračke legicijare.

Član 8.

Ratni vojni invalidi, članovi borbinske porodice - porodice
poginulog borca - branitelja i umrlog ratnog vojnog invalida, kao i

članovi uže porodice ratnog vojnog invalida oslobađaju se od
obaveze ličnog učešća osiguranih lica u troškovima korištenju
zdravstvene zaštite i snosjenju troškova liječenja na teritoriji
Kantona.

2. Banjsko i klimatsko liječenje (medicinska rehabilitacija)

Član 9.

Lica iz člana 1. ovog zakona, pod uslovima propisanim ovim
zakonom, imaju pravo na banjsko i klimatsko liječenje
(medicinsku rehabilitaciju).

Član 10.

Banjsko i klimatsko liječenje, prema ovom zakonu,
podrazumijeva liječenje koje je neophodno kao nastavak
liječenja od zadobivene rane, povrede, ozljede ili bolesti koje su
propisane kao indikacije za to liječenje, a koje se obavlja u
specijalizovanim zdravstvenim ustanovama u kojima se u
liječenju primjenjuje i prirodni faktor, drugim zdravstvenim
ustanovama u kojima se liječenje obavlja pretežno prirodni
faktorom, kao i u ustanovama i privrednim društvima osnovanim
za liječenje, odmor i rekreaciju u kojima se u liječenju
primjenjuje prirodni faktor.

Član 11.

O potrebi za banjskim i klimatskim liječenjem, na osnovu
zahtjeva lica iz člana 1. ovog zakona i upute ljekara specijaliste,
odlučuje ljekarska komisija koju imenuje ministar za boračka
pitanja.

Izuzetno od odredbe prethodnog stava, ratni vojni invalid -
paraplegičar, zajedno sa pratilcem, ima pravo na banjsko i
klimatsko liječenje jedanput godišnje u trajanju od 21 dan, bez
obzira na medicinski nalaz.

Član 12.

Ministarstvo za boračka pitanja zaključuje ugovore o
banjskom i klimatskom liječenju sa ustanovama i privrednim
društvima iz člana 10. ovog zakona.

Ugovorima iz prethodnog stava naročito se utvrđuje obim i
kvalitet zdravstvenih i drugih usluga koje te ustanove i privredna
društva pružaju korisnicima, cijene tih usluga i druga međusobna
prava i obaveze.

3. Naknada putnih troškova za liječenje u inostranstvu

Član 13.

Lica iz člana 1. ovog zakona imaju pravo na naknadu
troškova prijevoza za odlazak na liječenje i povratak po završetku
liječenja, kao i naknadu troškova smještaja do deset dana, kada to
liječenje nije moguće obaviti u Bosni i Hercegovini.

Ukoliko je lice iz prethodnog stava korisnik prava na dodatak
za njegu i pomoć od strane drugog lica, ima pravo iz prethodnog
stava i za lica koje sa njim putuje u pratinju.

Član 14.

O nemogućnosti liječenja u Bosni i Hercegovini, potvrdu
izdaje ljekarski konzilij Kliničkog centra Univerziteta u
Sarajevu.

4. Prava po osnovu preostale radne sposobnosti

Član 15.

Nezaposleni ratni vojni invalid, koji je zadobio ranu,
povredu, ozljedu ili bolest po osnovu koje mu je priznati status
ratnog vojnog invalida, na osnovu preostale radne sposobnosti
ima pravo na profesionalnu rehabilitaciju, uključujući i
školovanje za obavljanje poslova za koje se traži viša stručna
sprema od one koju vojni invalid ima, ako prema općem
obrazovanju, godinama života, zdravstvenom stanju i drugim
okolnostima ima uslove za uspješnu rehabilitaciju.

Član 16.

Profesionalnom rehabilitacijom obezbjeđuje se osposobljavanje
za vršenje rangov ili drugog odgovarajućeg zanimanja.

IZVOD IZ ZAKONA O ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU

Četvrtak, 25. decembra/provincija 1997.

SLUŽBENE NOVINE FEDERACIJE BIH

Broj 30 - Strana 657

- liječenje zaraznih bolesti,
- liječenje akutnih, hroničnih bolesti u slučajevima i stanjima kada ugrožavaju život,
- zdravstvenu zaštitu djece do navršene 15 godine života,
- zdravstvenu zaštitu redovnih učenika i studenata,
- otkrivanje i liječenje endemske nefropatije,
- liječenje malignih oboljenja i inzulo ovisnog dijabetisa,
- zdravstvenu zaštitu u trudnoći i materinstvu,
- zdravstvenu zaštitu duševnih bolesti koji zbog prirode i stanja bolesti mogu da ugroze svoj život i život drugih lica, ili oštete materijalna dobra,
- zdravstvenu zaštitu oboljelih od progresivnih neuromičnih oboljenja, paraplegije, kvadruplegije, cerebralne paralize i multipleks skleroze,
- provođenje obavezne imunizacije provi dječijih zaraznih oboljenja,
- liječenje povreda na radu i profesionalnih oboljenja,
- zdravstvenu zaštitu građana iznad 65 godina života, pod uvjetom da po članu domaćinstva nemaju prihode veće od prosječne plaće na području Federacije, ostvarene u prethodnom mjesecu,
- liječenje narkomanije,
- službu prikupljanja krvi.

Parlament Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Parlament Federacije), će po osnovu stava 1. alineja 3. ovog člana, na prijedlog Vlade Federacije za svaku godinu odrediti "paket zdravstvenih prava".

Član 33.

Osigurana lica, pored prava iz člana 32. ovog zakona imaju pravo, u skladu s utvrđenom medicinskom indukcijom, na korištenje ortopedskih i drugih pomagala, stomatološko-protetsku pomoć i stomatološko-protetske nadomjestke, kao i pravovna korištenje lijekova čije je stavljanje u promet odobrio ministar zdravstva, a nalaze se na listi lijekova koji se osigurancima mogu propisati na teret sredstava kantonalnog zavoda osiguranja

(Ovim pravom iz stava 1. ovog člana utvrdit će se kantonalnim propisima

Član 34.

Zdravstvena zaštita koja se ovim zakonom osigurava, provodi se kao:

- primarna,
- specijalističko-konsultativna i
- bolnička.

Član 35.

Pravo na zdravstvenu zaštitu obuhvaćeno obaveznim zdravstvenim osiguranjem podrazumijeva osiguranje zdravstvenog standarda pod jednakim uvjetima za osigurana lica u zadovoljavanju potreba u primarnoj, specijalističko-konsultativnoj i bolničkoj zdravstvenoj zaštiti s odgovarajućom medicinskom rehabilitacijom.

Obim prava obaveznog zdravstvenog osiguranja iz člana 32. ovog zakona, za svaku kalendarsku godinu utvrdit će Parlament Federacije

Standarde i normative zdravstvene zaštite iz obaveznog zdravstvenog osiguranja i Pravilnik o načinu ostvarivanja prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja donosi ministar zdravstva.

Član 36.

Kod povreda na radu, ili oboljenja od profesionalne bolesti, osigurancima se obavezno osigurava:

1. zdravstvena zaštita i sprovođenje mjera otkrivanja i sprečavanja povreda na radu i oboljenja od profesionalne bolesti,

2. odgovarajuća medicinska pomoć i pravo na ortopedska pomagala radi liječenja i medicinske rehabilitacije od posljedica povreda na radu i oboljenja od profesionalnih bolesti radi uspostavljanja radne sposobnosti,

3. naknada putnih troškova u vezi s korištenjem zdravstvene zaštite i rehabilitacije prouzrokovane povredom na radu, odnosno oboljenjem od profesionalne bolesti,

4. naknada plaće za svo vrijeme trajanja bolovanja prouzrokovane povredom na radu, odnosno oboljenjem od profesionalne bolesti.

Član 37.

Zdravstvena zaštita iz člana 34. ovog zakona pruža se osiguranim licima u zdravstvenim ustanovama i kod privatnih zdravstvenih radnika s kojima je kantonalni zavod osiguranja zaključio ugovor o pružanju zdravstvene zaštite

Član 38.

Ugovorima iz člana 37. utvrđuju se: vrsta, obim i kvalitet zdravstvenih usluga koje zdravstvena ustanova pruža osiguranim licima, naknade koje kantonalni zavod osiguranja plaća za pružanje ugovornih usluga, način obračunavanja i plaćanja usluga i druga uzajamna prava i obaveze ugovorača.

Osnovne, kriterije i mjerila za zaključivanje ugovora iz člana 37. ovog zakona odredit će se kantonalnim propisima

Osnovama, kriterijima i mjerilima iz stava 2. ovog člana osigurava se zakonito i pravilno uspostavljanje ugovornih odnosa između kantonalnog zavoda osiguranja i zdravstvenih ustanova, utvrđuju elementi koje moraju sadržavati ti ugovori, uređuje način iskazivanja vrste, obima i kvaliteta zdravstvenih usluga, način utvrđivanja naknada, način kontrole, vrste, obima i kvaliteta izvršenih zdravstvenih usluga i druga.

Član 39.

Ugovori zaključeni između kantonalnog zavoda osiguranja i zdravstvenih ustanova na njegovom području važe, u pogledu ugovornih naknada za zdravstvene usluge, a sve kantonalne zavode osiguranja čija osigurana lica koriste usluge tih zdravstvenih ustanova.

Član 40.

Zdravstvenim ustanovama sa kojima kantonalni zavod osiguranja nije zaključio ugovor o pružanju zdravstvene zaštite, mogu se na teret fonda kantonalnog zavoda osiguranja isplatiti samo troškovi medicinske pomoći pružene osiguranim licima u hitnim slučajevima i drugi troškovi u vezi sa pružanjem te pomoći.

Član 41.

Osigurano lice ima pravo na liječenje u inozemstvu pod uvjetima i na način utvrđen posebnim propisima ako je u pitanju oboljenje koje se ne može liječiti u Federaciji Bosne i Hercegovine, a u zemlji u koju se osigurano lice uplaćuje postoji mogućnost za uspješno liječenje tog oboljenja.

Osigurano lice ima pravo da koristi zdravstvenu zaštitu u inozemstvu za vrijeme rada odnosno boravka u inozemstvu pod uvjetima i na način utvrđen posebnim propisima.

Propise iz ovog člana donosi ministar zdravstva.

4. Novčane naknade i pomoći

a) Naknada plaće

Član 42.

Osiguranci iz člana 19 tač. 1. do 7 i tač. 16. i 17. ovog zakona imaju pravo na naknadu plaće za vrijeme privremene spriječenosti za rad (u daljem tekstu: naknada plaće), ako su:

web: <http://skupstina.ks.gov.ba>
e-mail: skupstina@skupstina.ks.gov.ba
Tel: + 387 (0) 33 562-055
Fax: + 387 (0) 33 562-210
Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1

